

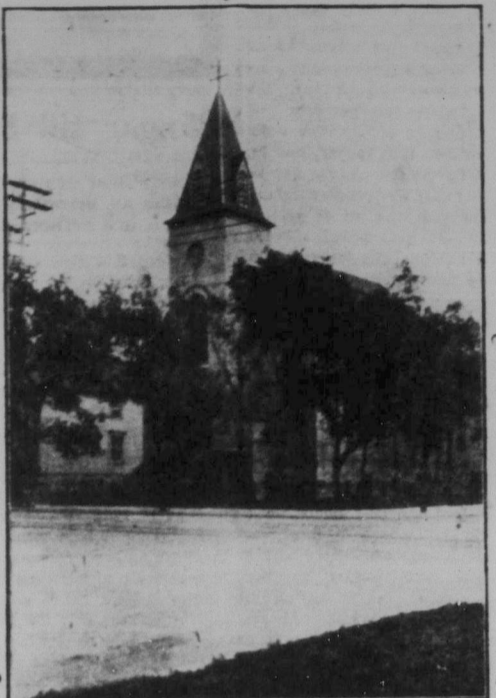
Ett stycke svensk historia i Canada

Om svenskarna i öst och väst och deras kolonier, märkesmän och samfundade arbete.

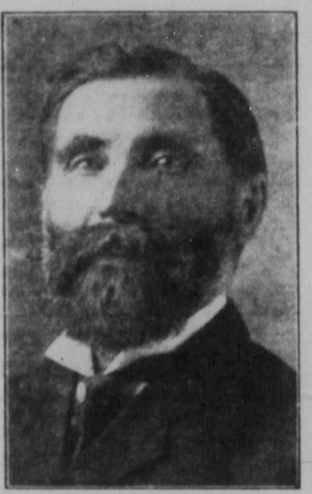
AV AXEL J. CARLSON.

Av flera orsaker kan icke resultatet av vårt kyrkliga, sociala, kulturella och politiska arbete jämföras med till exempel våra landsmän i U. S. A. Den största svårigheten består däri, att det proportionellt lilla antalet svenskar här åro spridda över fyra miljoner kvadratkilometer land och vatten. Endast omkring 20,000 svenskar kunna nämnas i större eller mindre grupper och vär...

ning och för övrigt i västra Canada, var the "Scandinavian Temperance Society", bildad den 23 sept. 1892 med 17 medlemmar; därefter kommer the "Templars of Temperance", bildad i Rat Portage och Norman, Ont. i sept. 1893. 1892 var ett utvecklingsår för svensk-Canada, tack vare den stora immigrationen. Det året invigdes...

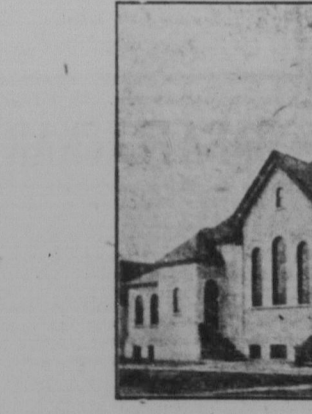

Svenska Lutherska Kyrkan i Winnipeg.

M. P. Peterson, Winnipeg.

des lutherska kyrkan; fyra svenskar segrade i ett "tug of war" mot de starkaste i Winnipeg atletklub; en svensk, John Sten, anordnade den första utställningen av grönsaker i Regina; och ingen enda svensk kunde hade man sett på polisstationen i Ottawa; bildades sannolikt den första sångkören, nämligen den "Lutherska sextetten", som var en ganska stor attraktion på den tiden. Detta år började också den första svenska tidningen utkomma, nämligen "Skandinaviska Canadianaren", 1893 organiserades man en musikår i Winnipeg, varav Mr. Ole Simonson var en aktad och hedersvärd medlem. Samma år fick Skandinaviska Canadianaren en konkurrent i "Sions Vaktare", vilken sedermera fick namnet "Vaktaren" och som sedan bytte namn och titel till "Svenska Canada Tidningen". 1894 slutade nykterhetsföreningen sitt arbete och en annan, templarlogen "Stridsjälten" upptog dess arbete. Stridens vägar gick höga när denna loge skulle bildas. Det var den gamla frågan om den religiösa prägen skulle vilja överleva eller inte. Den negativa sidan segrade och den affektiva ledarskapet, blev rasande och påstod att de övriga medlemmarna var blanda märkes män, a. m. Hallonquist och Mr. Hofstrand, hade övergivit både Gud och församlingen. Det blev tidningspolitisk på det och prästmannen förlorade i drabbningen med Hofstrand. Där ha vi sålunda de första nykterhetsfästerna organiserade i en liten loge. Den var svenskarnas sociala centrum och fick många medlemmar. En nykterhetsnotis från den tiden säger att man "drack kaffe med dopp med stor success".

Missionskyrkan i Winnipeg; Canadas första svenska kyrka.

gemensamma egendomen värderas till 194,025 dollars. Den första baptistförsamlingen bildades 1894 i Winnipeg. Den har nu 21 församlingar med ett medlemskap av 678, 15 pastorer och 16 kyrkor. Konkurrensen blev stor mellan missions- och baptistkyrorna och missionskyrkan förlorade en stor del av sina medlemmar till de senare. Efter 1890 började den svenska immigrationsströmmen att svälla och kyrkans fingo mottaga en hel del ny kraft, men de motsvarade icke alla behov; de sociala, kulturella och politiska kraven kunde givetvis icke tillfredsställas inom dess murar. Varför man började söka de föreningar man hemland tillhört. Nykterhetsfrågan synes vara den man först tog fasta på, ty den första svenska förening, som bildades i Win-

ning och för övrigt i västra Canada, var the "Scandinavian Temperance Society", bildad den 23 sept. 1892 med 17 medlemmar; därefter kommer the "Templars of Temperance", bildad i Rat Portage och Norman, Ont. i sept. 1893. 1892 var ett utvecklingsår för svensk-Canada, tack vare den stora immigrationen. Det året invigdes...

följande: "En gräslig komed, som med en hisselig fart styr rätt på jordklotet, hava astronomerna nyligen upptäckt och hava de ej räknat fel eller komedien ändrar riktningen, kommer den att lösa emot jordens omkring den 11 mars. Enda sättet att undgå att bli ihjälslämd är att hålla sig på motsatta sidan av jordklotet så katastrofen inträffar". De två allra första presumeranterna på den svenska pressen i Canada var Prof. F. Risberg i Chicago och Berje Harborg i Winnipeg. Många och roande episoder finnas att förtälja från den svenska tidningens första år. Som bekant var Mr. K. Flemming, nu chief clerk at customs office i Winnipeg.

"Hör du Phil, har du varit och kollektat där och där", säger Flemming, Skådespelaren, som var överhopad med arbete, som Flemming gjorde och som var överansträngd därav, så de ansiktet i djupa rynkor och svarade: "Nej, det kan väl inte gärna vara möjligt". Men det blev alltid någon råd även på den tiden och tidningen kom ut regelbundet, även om J. P. Johnson ibland nekade att dra pressen.

1897 organiserades en "Scandinavian Colony of Farmers Union" i Stockholm, Sask., och en nykterhetsförening i Percival, Sask. och sedan dess organiserades föreningar litet var stans.

den som ledde tidningens oden i många år. Han var redaktör, sätare och faktor på en gång och i kontoret hade han en medhjälpare, en skådespelare Mr. Phil, som skulle ha till uppgift att skota inkomster och utgifter, men Mr. Fleming fick några efter annan även skota dessa saker så skådespelaren tätt som oftast föll ur rollen. De gamla veta att berättat hur rasus Mr. Flemming sågs komma flygande uppför Main street, harvande och med en massa bakom oral, ja han kom i o. m. till julstaden i lutherska kyrkan en julmorgon barhavd. Han hade ett stort och yvigt hår och såg mycket viktigt ut där han rände in och ut genom affärerna för att inkassera möjligen utestående fordringar. Det har ju alltid varit det stora...

K. Fleming, Winnipeg.

sta bryderiet för våra svenska tidningar. Men en dag gick det särskilt dåligt. Tidningen skulle ut och det behövdes pengar, det fanns kanske intet papper och intet bläck, pressen, J. P. Johnson, nu i Wetaskiviu, stod och väntade på att få dra pressen, ty på den tiden fick man dra pressen för hand. Mr. Flemming med sitt svajande hår och pennan...

Sv. Lutherska Kyrkan, Wetaskiviu, Alta.

bakom örat sprang på Main street och fäktade, men förgäves. Någon hade varit där förut och man hade kutterade räknor att visa. Förbluffad kommer Flemming till kontoret, där skådespelare Phil sitter och ser oskyldigt ut.

Begagna det närhelst receptet så påkallar. Borden's ST. CHARLES EVAPORATED MILK. Emedan den är: Äkta och god, Ofarlig och ren, Ekonomisk, Lätt att bevara, Lätt att beordra, St. Charles Recipe Book fri - Skriv The Borden Co. Limited MONTREAL.

Existerat före 1914, hade upplöst, de hade för övrigt aldrig haft någon betydelse, ty Belgien var ju så neutral, att det icke kunde bli nåt om att indragas i krig. Miss Eva Macnaghten från England yttrade: "Då vi 1914 började med vår fredspropaganda, hämnades vi och senare följdes vi; nu äro vi nära nog fullständigt populära".

Den efterblivna bonden. Det var en mild februaridag - så mild och varm, att även den mest fjärrligaste stadsbo vågade sig utom dörren utan överrock. Mot kvällen såg jag vandrade efter en stas, som ledde över fälten till den lilla staden, som låg intryngd mellan kullarna, mötte jag en gammal man, som sakta vandrade på väg till sitt hem. Jag kände mig rätt upplagd för en pratstund. Den vackra dagen hade gjort mig pratsam och efter att de sedvanliga hälsningarna utbytts, gingo vi snart sida vid sida, samtalande med varandra.

Intressant fredsmöte. "Women's International League for Peace and Freedom" öppnade den 1 maj sin fjärde internationella konferens i Washington. Mötet öppnades med ett tal av förbundets president, miss Jane Addams från Chicago, vilken uttalande sin glädje över att utträttas av föreningen och manade medlemmarna till fortsatt arbete för de mål, man söker vinna. Kommitteer, som utnämns till den internationella konferensen i Wien 1921, avsåg sina rapporter, bl. a. angående samarbetet mellan världens kvinnor för att göra slut på social orättvisa, strävandena för samarbete med nationernas förbund, och om giftna kvinnors nationalitet, undersökning av förhållandena i de länder, som hotas med krig, hjälp åt de barn, som lida som följd av världskriget o. s. v.

International League for Peace and Freedom stiftades i Haag 1915 och den amerikanska föregångsinnan Jane Addams initierade. Här möttes kvinnor från alla civiliserade länder för att rådgöra om huru de bäst kunde främja fredssaken. Kvinnor från Centralländerna sammanträdde i mententeländernas kvinnor och de kommitteer överens om att icke hata varandra utan i stället arbeta för krigets utrotande i världen.

Den yngsta av de i mötet deltagande kvinnorna är Efselisk Jousouff från Turkiet. Hon är också ny i fredsarbetet. New York "Times" har haft en intervju med henne såväl som med flera andra deltagare i fredsmötet. Millie Jousouff talar engelska flytande. Hon har i sex år studerat vid American College i Konstantinopel och i två år vistats vid tyska universitet.

"I vårt land", sade hon, "känna vi ej pacifismen. Vår historia är krig. Jag för min del har dock förlorat tron på militarismen, och jag har kommit hit för att höra om fred, så att jag kan resa tillbaka till mitt land och undervisa mina landsmän om fred". Lucie DeJardin från Belgien omtalade, att det var i tysk fångenskap hon lärde ålka frodosaken. Hon tillfångatogs jämte sju andra. En efter en nedskötos hennes medfångar inför hennes ögon. I sista ögonblicket beklädades hon. Hon fördes sedan från cell till cell, svält och led. Fyra gånger försökte hon rymma. "Men då jag satt tvinvis och tänkte lärde jag att ej hata; jag började förstå, att kriget måste avskaffas. Och om än tyskarna voro förskräckliga, visste jag att det icke var deras utan en militäris regimns skull. Där jag åtteligen blev fri, återvände jag till mitt eget folk och förkunnade min lära. Fredsförhandlingar, som

Mycket Bättre Värden För Mycket Lägre Priser. Kostym och överrock, \$18.50 till \$35.00. På grund av vår stora omsättning, vår låga hyra, att vi ej ha dyrbara möbelpåläggningar, ingen dyrtar annonsering, inga krediträkningar, ingen leverans och exceptionellt låga omsättningsutgifter ha vi lyckats göra det möjligt för er, att köpa er nästa kostym eller överrock till ojämförligt billiga priser. VÅRA PRISER ÄRO LÅGRE KOMMER ATT MEDGE DETTA AN ANNONSTADES OCH NI J. Frank McComb SCANLAN & McComb MEN'S FINE CLOTHING 379 1/2 PORTAGE AVENUE. Carlton och Edmontan.

Gud menade ej att vi skulle bränna kol, ty om så var, varför dolde han kolen i jorden? Han mente att vi skulle elda ved, vilken hastigare förbrinner och tager längre tid att anskaffa. Han mente ej heller att vi skulle använda tröskmaskiner utan tröska såden med slaga på gammalt årligt sätt. - Det skulle finnas nog med arbete för oss alla om vi gjorde rätt tillväg.

Kiropraktiska justeringar. kan återställa ryggraden i sin rätt till faseten och medföra god hälsa. FRIA konsultationer och analyser. Bringa edra hälsobekymmer till Dr. E. A. Anderson SKANDINAVISK Chiropractor PALMER GRADUERAD. Telefon 331 Camrose, Alta.

KING GEORGE HOTEL KING & ALEXANDER Rum per dag eller vecka. BASTA BETJÄNING ALLT MODÄRNT Pris: \$1.00 och \$1.50 per dag.

20 DOLLARS OM DAGEN kan med lättet fortjänas av en var med stor bekantakaparens genom att försälja Svenska Stagens Premièr Abilgaffnor. Goda och säkra inkomst kan påräknas under flera år framåt. Skriv i dag eller agentvillkor. Bankfirman Karling & Co. Drottningstg 47 Stockholm, Sweden.

Elever FIOLSPELNING mottagas av Violinisten JOHN O. NORRHAGEN 115 Hespeler Ave.

EMIL LÖVENDAHL Svensk urmakare Expert reparation av klockor Ordre från landsorten expeditas omsorgfullt 100 Talbot Ave., Elmwood Winnipeg, Man.

J. J. JOHNSON Dam- och Herrerklädnad 278 Main St. South. Tel. A3496 Winnipeg, Man. Garanterad Blå Serge Kostym-\$50.00